

An aerial photograph of a city, likely Helsinki, taken from a high vantage point. The foreground shows dense urban development with multi-story brick and concrete buildings. A road with cars is visible on the right. In the middle ground, a body of water (the harbor) stretches across the frame, with a white arched bridge crossing a narrow channel. The background features more islands and the sea under a vast, blue sky filled with scattered white clouds. The sun is low on the horizon to the left, creating a warm, golden glow across the water and sky.

Pääkaupunkiseudun hallitusohjelmatavoitteet 2023

Suomen ainoan metropolialueen ja sen ytimen muodostaman pääkaupunkiseudun merkitys koko maan kilpailukyvyllä ja hyvinvoinnille on ilmeinen. Pääkaupunkiseutu toimii globaalitaloudessa koko maan kehityksen veturina, on yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisessa avainasemassa ja toimii pääväylänä kansainvälisille markkinoille. Alueella syntyviä innovaatioita ja ratkaisuja voidaan skaalata ja monistaa niin muualle Suomeen kuin kansainvälisestikin. Monissa kysymyksissä Suomen onnistuminen on kiinni siitä, miten pääkaupunkiseutu onnistuu. Esimerkiksi kunnianhimoisten kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja osaavan työvoiman saatavuus ratkaistaan pitkälti pääkaupunkiseudulla.

Kaupunkien menestys perustuu globaaliin kilpailukykyyn, osaamisen jatkuvaan uudistamiseen sekä uusien yritysten ja osaajien houkutteluun. Suomi tarvitsee tulevaisuudessakin vahvan ja kansainvälisesti kilpailukykyisen pääkaupunkiseudun, jonka menestys kertautuu muualle maahan. Viiden viimeisen vuoden aikana yli 90 prosenttia valtion tuloveron kasvusta tuli pääkaupunkiseudulta.

Pääkaupunkiseutu puolestaan tarvitsee valtiolta vaikuttavia tekoja ja vahvaa kumppanuutta, jotta se voi jatkossakin

**Hallituksen ja
pääkaupunkiseudun
kumppanuutta tulee tiivistää
kaupunkien talouden,
kasvun ja investointikyvyn
vahvistamiseksi
sekä osaamisen,
korkeakoulutuksen
ja houkuttelevuuden
lisäämiseksi ja
työvoiman saatavuuden
parantamiseksi.**

toimia roolissaan koko kansantalouden veturina. Seudulla on tulevaisuudessa oltava entistä paremmat mahdollisuudet ratkoa niin koko maan kannalta keskeisiä kuin kaupunkialueille tyypillisiä, monisyisiäkin haasteita. Hallituksen ja pääkaupunkiseudun kumppanuutta tulee tiivistää kaupunkien talouden, kasvun ja investointikyvyn vahvistamiseksi sekä osaamisen, korkeakoulutuksen ja houkuttelevuuden lisäämiseksi ja työvoiman saatavuuden parantamiseksi.

Pääkaupunkiseudun keskeiset tavoitteet

1. Kaupungeille taataan niiden välttämättömien kasvuinvestointien rahoittamiseen riittävän suuri osuus veropohjasta, muun muassa yhteisöverokertymästä. Valtionosuusjärjestelmässä otetaan paremmin huomioon kaupunkien erityiset piirteet ja haasteet. Kansantalouden näkökulmasta keskeisimmän alueen taloudellisia toimintaedellytyksiä ei heikennetä.
2. Kuntakentän eriytyessä vahvistetaan suurten kaupunkien edellytyksiä edistää koko maan kestävä kasvua. Kuntien tehtävien erilaistuminen mahdollistetaan ja suurten kaupunkien erityiset tarpeet ja tehtävät tunnustetaan. Jatketaan aiempaa vaikuttavampaa metropolipolitiikkaa yhdessä Helsingin seudun kuntien ja kaupunkien kanssa.
3. Tulevalla vaalikaudella hyvinvointialueiden tehtäväkenttää ei laajenneta. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä arvioidaan suhteessa kuntien talouden kestävyYTEEN.
4. Kunnilla tulee olla TE-palveluista järjestämisvastuu ja lainsäädännölliset ja rahoitukselliset edellytykset järjestää palvelut vaikuttavasti.
5. Kestävään liikkumiseen tarvitaan julkisia investointeja. Näin edistetään hiilineutraaliustavoitteita, tiivistetään kaupunkirakennetta ja parannetaan saavutettavuutta. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksessä varmistetaan riittävä rahoitus pääkaupunkiseudun kasvun takaamiseksi. Valtion suhteellinen osuus pääkaupunkiseudun liikenneinvestoinneista palautetaan 2000-luvun keskimääräiselle tasolle.
6. Vahvistetaan Suomen huoltovarmuutta ja kehittymistä osana kansainvälistä kaupankäyntiä investoimalla nopeisiin raideyhteyksiin ja kehittämällä Helsinki-Vantaa lentokentän saavutettavuutta.
7. Valtion matkailun edistämisen resursointia kasvatetaan muiden Pohjoismaiden tasolle Suomen ja pääkaupunkiseudun kansainvälisen kilpailukyvyyn varmistamiseksi.
8. Hyvinvointialueiden rahoitusmalli arvioidaan yhteistyössä alueiden kanssa uudelleen ja huomioidaan siinä kaupunkien erityispiirteet.
9. Tehostetaan harmaan talouden torjuntaa.
10. Pääkaupunkiseudun korkeakoulujen aloituspaikkoja ja erilaisia tapoja suorittaa korkeakoulututkinto lisätään ja osoitetaan koulutukseen riittävä rahoitus. Aloituspaikat keskitetään sinne, missä väestö kasvaa ja työvoimapula on suurin.
11. Kansainvälisten osaajien ja yritysten asettautumista Suomen työmarkkinoille tuetaan monipuolisin keinoin.
12. Tuetaan työvoiman osaamisen uusiutumista joustavoittamalla koulutusjärjestelmää ja takaamalla riittävät resurssit työikäisen väestön kouluttamiseen.
13. Tehdään määrätietoisia ja ennustettavia panostuksia TKI-toimintaan.
14. Kaupunkien pitkäjänteistä kehitystyötä alueellisen eriytymiskehityksen estämiseksi tuetaan kansallisesti.
15. Vahvistetaan kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisen alueen eli pääkaupunkiseudun turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista.

I Pääkaupunkiseudun kestävä kasvun ja investointikyvyn vahvistaminen koko maan hyväksi

- **Kaupungeille taataan niiden välttämättömien kasvuinvestointien rahoittamiseen riittävän suuri osuus veropohjasta, joka muodostuu kaupungeissa. Valtionosuusjärjestelmässä otetaan paremmin huomioon kaupunkien erityiset piirteet ja haasteet. Järjestelmää selkeytetään, jotta se olisi yksinkertainen, läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja täyttäisi perustehtävänsä nykyistä paremmin. Tulevilla uudistuksilla ei entistään heikennetä koko kansantalouden näkökulmasta keskeisimmän alueen taloudellisia toimintaedellytyksiä. Kaikissa uudistuksissa ja lainsäädäntöhankkeissa arvioidaan läpinäkyvästi niiden taloudelliset vaikutukset ja niiden vaikutukset alueiden välisiin tulonsiirtoihin ja huolehditaan siitä, ettei pääkaupunkiseudun rahoitusasema heikkene.**
- *Veropohjaa parannetaan seuraavasti:*
 - Kaupungeille taataan riittävän suuri osuus yhteisöverokertymästä siten, että yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuus palauteaan takaisin sote-uudistusta edeltävälle tasolle eli kolmasosaan yhteisöverokertymän kokonaistasosta.
 - Sote-uudistuksen jälkeistä kuntien veropohjan erojen tasausjärjestelmää lievennetään vuodelle 2023 voimaan tulleesta tasosta ja siten sallitaan kaupunkien hyötyä niiden veropohjan kasvusta.
 - Poistetaan kiinteistövero kuntien verotulojen tasausjärjestelmästä.
- *Valtionosuusjärjestelmää selkeytetään ja uudistetaan seuraavasti:*
 - Valtionosuusjärjestelmässä otetaan nykyistä paremmin huomioon väestönkasvu, vieraskielisyydestä aiheutuvat, todelliset kustannukset ja kuntien panostukset elinvoiman edistämiseen. Vieraskielisyyden, asukasmäärän kasvun ja työpaikkaomavaraisuuden perushintaa korotetaan. Vieraskielisyyden sekä työpaikkaomavaraisuuden perushinta säilytetään vähintään sote-uudistuksen yhteydessä määritellyllä, niin sanotulla puhtaan siirron tasolla.
 - Valtionosuusrahoitukseen tehdään taso-
korotus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Toimialan valtionosuusrahoitus myös kasvatetaan suhteellisesti vieraskielisten lasten ja nuorten määrän ollessa valtakunnallisia keskiarvoja korkeammalla tasolla.
- Painopistettä siirretään ministeriöiden valtionavustuksista yleiskatteiseen valtionosuusjärjestelmään. Valtionavustusten tulee kohdistua aidosti toiminnan kehittämiseen.
- **Kuntakentän eriytyessä vahvistetaan suurten kaupunkien edellytyksiä edistää koko maan kestävä kasvua.**
 - Kuntien tehtävien erilaistuminen mahdollistetaan ja suurten kaupunkien erityiset tarpeet ja tehtävät tunnistetaan.
 - Uudistamisessa ja lainsäädännön kehittämisessä lähtökohdaksi otetaan valtiovarainministeriön keväällä 2022 laatiman ehdotuksen mukaisesti yhtenäiskuntamallista irtautuminen.
- **Jatketaan aiempaa vaikuttavampaa metropolipolitiikkaa yhdessä Helsingin seudun kuntien ja kaupunkien kanssa.**
 - Metropolipolitiikalla tuetaan koko maan kannalta keskeisimmän alueen kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä ja sen erityisiä painopistealueita ovat maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymykset, osaavan työvoiman saatavuus sekä alueen kasvun rahoittaminen.
- **Tulevalla vaalikaudella hyvinvointialueiden tehtäväkenttää ei laajenneta nykyisestä. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä arvioidaan erittäin huolellisesti suhteessa kuntien talouden kestävyYTEEN. Mikäli kunnille osoitetaan uusia tehtäviä, kustannusvaikutusten arviointia kehitetään ja kustannukset arvioidaan realistisesti. Mahdolliset uudet tehtävät, tai tehtävien ja velvoitteiden laajentamisesta aiheutuvat kustannukset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.**

- **Kunnilla tulee olla TE-palveluista järjestämisvastuu ja lainsäädännölliset ja rahoituskelliset edellytykset järjestää nämä palvelut itse vaikuttavaksi katsomallaan tavalla.**
 - TE2024-uudistuksen yhteydessä laadittua rahoitusmallia uudistetaan siten, että se ei rankaise kuntia työikäisen väestön kasvusta eikä palkitse kuntia työikäisen väestön vähenemisestä. Kuntien uudistuksen myötä kantamaa suhdanneriskiä madalletaan esimerkiksi määrittämällä kustannusten kasvulle katto.
 - Työllisyyspalveluiden resursoinnissa otetaan paremmin huomioon vieraskielisten ja maahan muuttaneiden asiakkaiden / asukkaiden suuri määrä ja heidän palveluidensa tuottamisen todelliset kustannukset.
 - Työllisyyden suotuisan kehityksen tukemiseksi uudistetaan muun muassa verotusta ja työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntöä siten, että työn tekemisen kannusteet paranevat ja työn vastaanottaminen on yksinkertaisempaa.
- **Kestävään liikkumiseen tarvitaan julkisia investointeja. Tukemalla julkista liikennettä ja rakentamalla toimivaa liikenneinfrastruktuuria edistetään hiilineutraaliustavoitteita, tiivistetään kaupunkirakennetta ja parannetaan saavutettavuutta.**
 - Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksessä varmistetaan, että rahoitus on riittävä pääkaupunkiseudun kasvun takaamiseksi. Valtion suhteellinen osuus pääkaupunkiseudun liikenneinvestoinneista palautetaan 2000-luvun keskimääräiselle tasolle (n. 170M€/vuosi).
 - MAL-sopimustyökalu vakiinnutetaan nykyisille seuduille. Näin varmistetaan liikenneinvestoinnit ja tarvittavat toimet seudun asuntotuotantotavoitteiden ja asuntopoliittisten toimenpiteiden saavuttamiseksi. Valtion osuutta liikenneinvestointien rahoituksesta ei leikata.
 - Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki vakiinnutetaan pohjoismaisten verrokki-kaupunkien tasolle (150M€/vuosi). Valtio myös varaa suurten kaupunkien joukkoliikenteelle siltarahoituksen, jonka lähtötaso on 150M€/v. Siltarahoitus on välttämätön joukkoliikenteelle koronan aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista toipumiseksi ja viime vuosien lipputulomenetysten kompensoimiseksi.
- **Vahvistetaan Suomen kehittymistä osana kansainvälistä kaupankäyntiä investoimalla nopeisiin raideyhteyksiin ja kehittämällä Helsinki-Vantaa lentokentän saavutettavuutta. Tuetaan Helsingin ja Tallinnan kaksiskaupunkikehitystä satamien toimintaedellytyksiä parantamalla ja ylläpitämällä edellytyksiä Tallinnan tunnelin rakentamiseen. Varmistetaan mahdollisuudet EU-rahoitukseen.** Nopeisiin raideyhteyksiin investoiminen kehittää Etelä-Suomesta aiempaa tiiviimmän työmarkkinan, mikä lisää yritysten tuottavuutta ja parantaa koko maan kilpailukykyä. Toimenpiteet vahvistavat myös Suomen huoltovarmuutta.
- **Valtion matkailun edistämisen resursointia kasvatetaan muiden Pohjoismaiden tasolle eli noin 18 miljoonaan euroon vuodessa.** Varmistamalla kansainväliset liikenneyhteydet ja niiden ympärille rakentuvat matkaketjut Suomesta rakennetaan entistä saavutettavampi ja houkuttelevampi matkailukohde. Koronapandemian ja Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan vaikutukset pääkaupunkiseudun ja koko Suomen matkailuun ovat olleet dramaattiset: vuodesta 2019 vuoteen 2021 Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärät laskivat 81 prosenttia ja pääkaupunkiseudun kansainvälisten matkailijoiden yöpymiset 73 prosenttia. Lisäpanostukset ovat välttämättömiä Suomen ja pääkaupunkiseudun kansainvälisen kilpailukyvyyn varmistamiseksi.
- **Hyvinvointialueiden rahoitusmalli ja laskeentamalli sekä rahoituksen määräytymiskriteerit arvioidaan yhteistyössä alueiden kanssa uudelleen.**
 - Rahoitusmallissa huomioidaan kaupunkien erityispiirteet, kuten erilainen huono-osaisuus, monimuotoisen väestön palvelutarpeisiin vastaaminen ja palveluiden tuotantokustannusten erot eri puolilla maata.
 - Määräytymiskriteerien kehittämistä jatketaan, jotta järjestelmä toimii oikeudenmukaisesti ja jotta sote-rahoitus perustuu palveluista aiheutuviin todellisiin kustannuksiin.
 - Hyvinvointialueen rahoituksen kannustavuutta lisätään tavoitteena sote-palvelujen kustannusten nousun hillintä sekä tuottavuuden ja hoidon laadun parantaminen.

- Yliopistosairaaloiden korkeammat kustannukset huomioidaan yliopistosairaaloita ylläpitävien hyvinvointialueiden yleiskatteisessa rahoituksessa. Myös yliopistosairaaloiden tutkimusrahoitus sisällytetään yliopistosairaaloita ylläpitävien hyvinvointialueiden yleiskatteiseen rahoitukseen ja kohdennetaan alueille THL:n olosuhdetekijöitä koskevassa tutkimuksessa esitetyn korjatun tarvekeroinmallin mukaisesti. Laaja koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta nostaa kustannuksia yliopistosairaaloissa. On arvioitu, että yliopistosairaaloiden suoritehinnat ovat keskimäärin noin 5 prosenttia korkeampia verrattuna keskussairaaloihin. Yliopistosairaaloissa tehtävä tutkimus on erityisen tärkeässä roolissa terveys- ja hyvinvointialan yritystoiminnan kehittämisessä.
- **Tehostetaan harmaan talouden torjuntaa ja päivitetään harmaan talouden torjuntaohjelma.** Harmaa talous aiheuttaa suurta vahinkoa niin koko kansantaloudelle kuin pääkaupunkiseudun kaupungeille merkittävänä veronsaajina. Torjuntatoimien tehostamisella edistetään tervettä kilpailua ja työmarkkinointa ja vähennetään talousrikollisuutta ja sen haitallisia vaikutuksia.

II Pääkaupunkiseudun osaamiseen, työvoiman saatavuuteen ja houkuttelevuuteen panostetaan elinkeinoelämän ja koko maan kasvun ja kilpailukyvyn turvaamiseksi

- **Pääkaupunkiseudun korkeakoulujen aloituspaikkoja ja erilaisia tapoja suorittaa korkeakoulututkinto lisätään vastaamaan kasvavaan osaamisen kysyntään. Valtio osoittaa koulutukseen riittävän rahoituksen. Aloituspaikat keskitetään sinne, missä väestö kasvaa ja työvoimapula on suurin. Aloituspaikkojen lisäämisessä huomioidaan erityisesti ne alat, joilla julkisella ja yksityisellä sektorilla on työvoimapulaa.**
 - Sellaisiin ammatteihin, joiden kelpoisuus- ja mitoitus-ehdoista on säädetty lailla, luodaan pysyvät koulutusväylät pätevöitymiseen alan koulutuksen ulkomailla suorittaneille maahanmuuttajille.
 - Varhaiskasvatuksen opettajien koulutuksen aloituspaikkojen määrää Helsingin yliopistossa nostetaan pysyvästi, ja monimuotokoulutusväylä, jossa kandidaatin tutkinto suoritetaan alalla työskentelyn ohessa, vakinaistetaan. Lisäksi tehdään väliarviointi varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen toteutumisesta sekä arvio tarvittavista toimenpiteistä yhteistyössä kuntien kanssa.
 - **Kansainvälisten osaajien ja yritysten asettautumista Suomen työmarkkinoille tuetaan ja Suomen sekä pääkaupunkiseudun vetovoimaa vahvistetaan monipuolisin keinoin.**
 - Suomen olemassa olevia kansainvälisiä organisaatioita ja verkostoja, kuten Business Finlandia ja lähestystöverkostoa, hyödynnetään aikaisempaa vaikuttavammin kuntien ja yritysten työvoiman houkuttelussa ja rekrytoinnissa.
 - Käytetään kaikki keinot työperustaisen maahanmuuton sujuvoittamiseksi ja nopeutetaan lupaprosesseja kansainvälisten verrokkimaiden tasolle. Kehitetään ulkomaalaisen tunnistamiseen liittyviä käytänteitä, jotta nykyistä laaja-alaisempi etäasiointi olisi mahdollista. Tähän sisältyvät palveluiden digitalisointi ja oleskelulupia koskeva neuvonta.
 - Kansainvälisen osaamisen veto- ja pitovoimaan tähtäävän työn rahoitusta korotetaan. Rahoituksesta tehdään jatkuvaa ja sen kohdistamisessa huomioidaan alueet, joilla on eniten maahanmuuttajataustaisia asukkaita.
 - Luodaan kansainvälisten osaajien perheille sujuva, englanninkielinen opinpolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Säädetään englanninkielisen, kansallisen ylioppilastutkinnon järjestämisestä. Opettajien kotimaisten kielten osaamisvaatimuksia lievennetään, jotta englanninkielistä opetushenkilöstö olisi helpompi rekrytoida. Edistetään myös ulkomaisen opettajankoulutuksen suorittaneiden opettajien ja vieraskielisten opettajien rekrytointia.
 - Lisätään kotimaisten kielten opetusta osana kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden opintoja heidän sitouttamisekseen Suomen työmarkkinoille.
 - Selvitetään mahdollisuuksia kaupunkien myöntämiin työlupiin.
 - Business Finlandin innovaatio- ja kansainvälistymisrahoituksen (erityisesti Tempo-rahoituksen) hakeminen mahdollistetaan ulkomaisille startupeille jo ennen maahantuloa.
- **Koulutus- ja osaamispolitiikalla tuetaan työvoiman osaamisen uusiutumista joustavoittamalla koulutusjärjestelmää ja takaamalla riittävät resurssit työikäisen väestön kouluttamiseen.**
 - Ammatillisen koulutuksen järjestämislu-pajärjestelmä rakennetaan uudelleen. Uudessa järjestelmässä huomioidaan aiempaa paremmin työelämässä tapahtuvat,

- alueelliset muutokset osaamistarpeissa ja varaudutaan kouluttamaan uusia osajia ketterästi.
- Ammatillisen koulutuksen rahoituksessa huomioidaan sekä oppivelvollisille että työikäisille järjestettävä koulutus. Ammatillisella koulutuksella tulee voida tukea saumattomasti kunnan tulevaa työvoimapalvelutehtävää.
 - Edistetään eri keinoin mahdollisuuksia edetä koulutus- ja työuralla joustavasti, opiskelua ja työelämää yhdistäen.
 - **Tehdään määrätietoisia ja ennustettavia panostuksia TKI-toimintaan. TKI-toiminnan tulee tukea Suomen kasvua ja kilpailukykyä, eikä sitä tule käyttää aluepolitiikan välineenä. Resurssit tulee kohdentaa kilpailullisten hakujen kautta ja rahoituksen jakokriteerinä tulee olla organisaatioiden innovaatiopotentiaali.**
 - TKI-rahoitusta kohdistetaan erityisesti yritysten kasvua ja laaja-alaista yhteistyötä tukeviin palveluihin, poikkitieteellisiin TKI-ohjelmiin sekä kaupunkien kehitys- ja kokeilualustatoimintaan, jossa esimerkiksi yritykset voivat testata tuotteitaan ja palveluitaan aidoissa kaupunkiympäristöissä.
 - Rahoituksen tulee sisältää myös vastinrahoitus, jota esim. EU:n erityisohjelmat edellyttävät. Rakennetaan uusi valtiollinen rahoitusmekanismi, jolla voidaan turvata tarvittava kansallisen vastinrahoituksen osuus merkittävässä ulkopuolisen rahoituksen ohjelmissa, kuten EU:n Digital-ohjelman hankkeissa.
 - **Hyvä- ja huono-osaisten alueellinen eriytyminen voimistuu suurissa kaupungeissa. Aikaisemmin käytössä olleet keinot eivät riitä tilanteen ratkaisemiseksi. Tämä segregaatiokehitys tunnistetaan ja kaupunkien kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä kehitystyötä tuetaan kansallisesti useiden ministeriöiden yhteistyöllä.**
 - Käynnistetään ministeriöiden (SM, OKM, STM ja OM) ja kaupunkien välinen yhteistyöhanke nuorten väkivaltaisuuden ja jengiytymisen ehkäisemiseksi. Hankkeessa huomioidaan myös kotoutuminen ja segregaatian ehkäisy. Yhteistyöhanke luodaan malleja kokeiluille, arvioi-
- daan niiden toimenpiteiden vaikuttavuutta ja mahdollistetaan niiden kokeiluille rahoitus.
- Edistetään digitaalista tasa-arvoa ja digitaalisten palvelujen saavutettavuutta luomalla toimintamalleja kansalaisten digineuvontaan kirjastojen ja muiden digitaalisia palveluja tarjoavien tahojen yhteistyönä.
 - Vakiinnutetaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen kohdentunut, myönteisen erityiskohtelun rahoituksen määrä valtion talousarviossa. Rahoituksen tason ja kokonaismäärän tulee olla tarveperustainen.
 - Suurten kaupunkien erityispiirteet huomioidaan valtion asuntopoliittisissa rahoitusinstrumenteissa ja muissa toimissa. Erityispiirteitä ovat esimerkiksi asumisen ja rakentamisen korkea kustannustaso, rakentamispaiikkojen haastavuus, asuntotuotannon mahdollistavien infrainvestointien mittavuus ja tarve segregaatiota ehkäiseville toimille. Varmistetaan riittävät korkotukivaltuudet ja käynnistys- ja investointiavustusten määrä.
 - Lakkautetaan kotihoidontuen sisaruuslisä.
 - **Vahvistetaan pääkaupunkiseudun turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista. Kansallisen turvallisuuden ja varautumisen näkökulmasta pääkaupunkiseutu muodostaa merkittävän keskittymän niin väestömäärän kuin muun muassa kriittisen infrastruktuurin osalta. Kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävä yritystoiminta, päätöksenteko ja strategisesti merkittävät ja suojattavat kohteet sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Myös muun muassa merkittävimmät eurooppalaiset rikosilmiöt kohdataan Suomessa ensimmäisenä pääkaupunkiseudulla.**
 - Pääkaupunkiseudun kaupungit kytetään osaksi valtion turvallisuuden ja varautumisen järjestelyjä ja käynnistetään pääkaupunkiseudun varautumiseen liittyvä yhteistyöhanke, jonka tavoitteena on parantaa edellytyksiä huomioida pääkaupunkiseutu kokonaisuutena valtion turvallisuustoiminnassa. Työhön varataan riittävät resurssit. Selkeytetään johtovastuut ja alueellisten ja paikallisten

toimijoiden roolit häiriötilanteissa ja turvallisuuden ja kriisivarautumisen osalta ja kehitetään alueellisen varautumisen yhteistoimintaa.

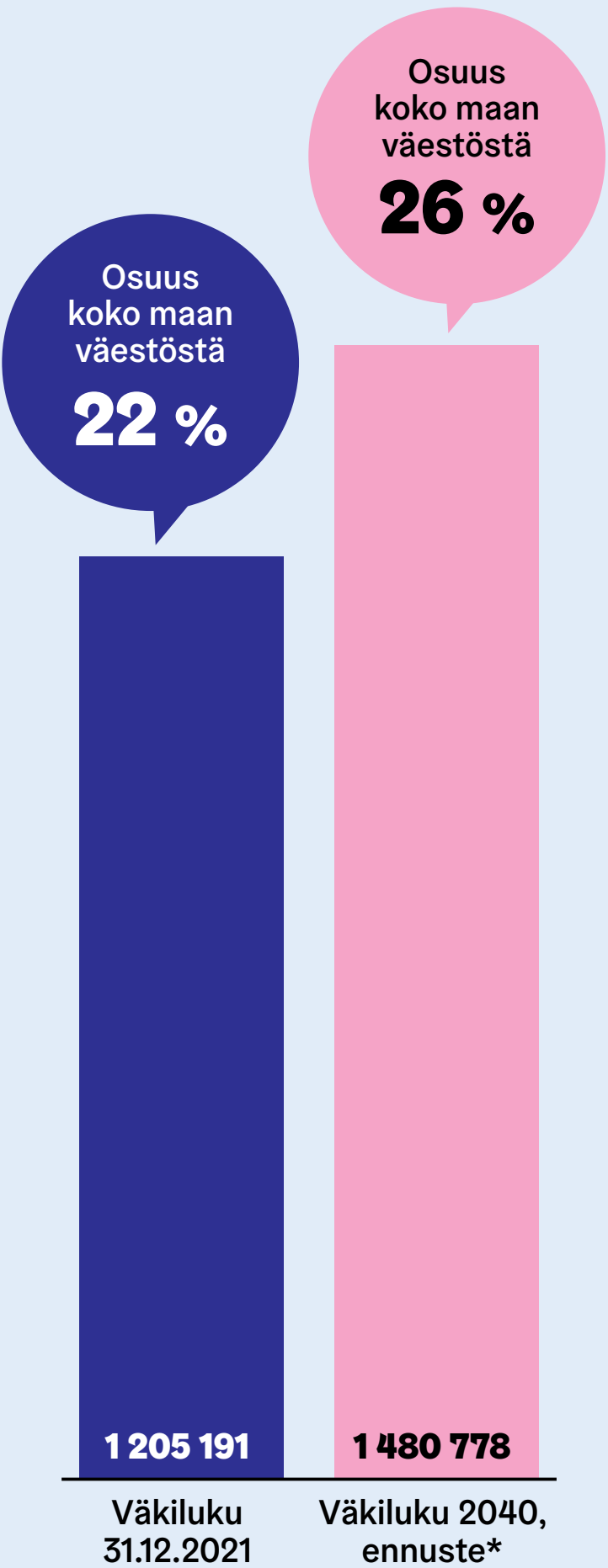
- Turvallisuuden varmistamiseksi ja kehittämiseksi turvataan kasvavan pääkaupunkiseudun poliisilaitosten resurssit. Resursseja suunnataan pääkaupunkiseudulle ja suurille kaupungeille tyypillisten rikosilmiöiden ratkaisemiseen sekä yllät-

täviin ilmiöihin ja ongelmiin. Myös ennalta ehkäisevään turvallisuustyöhön panostetaan nykyistä tehokkaammin resurssein. Julkisyhteisöjen välistä, salassa pidettävien tietojen vaihtoa kehitetään edelleen.

- Tuetaan kuntia yleisten väestönsuojien lisärakentamisessa ja olemassa olevien väestönsuojien kunnostamisessa.

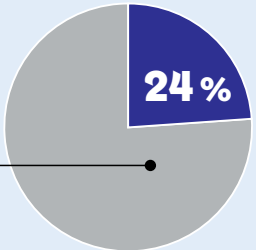
Pääkaupunkiseutu*

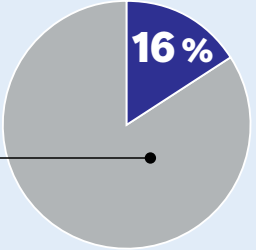
*Tilastokeskus ja kaupungit

Väestön osuus (2021)

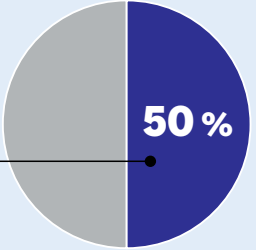
Koko maan nuorista (0–29-vuotiaat), %

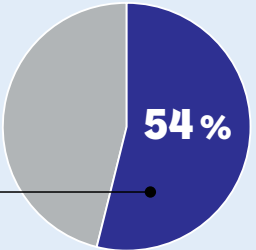
Koko maan vähintään 65 vuotta täyttäneistä, %

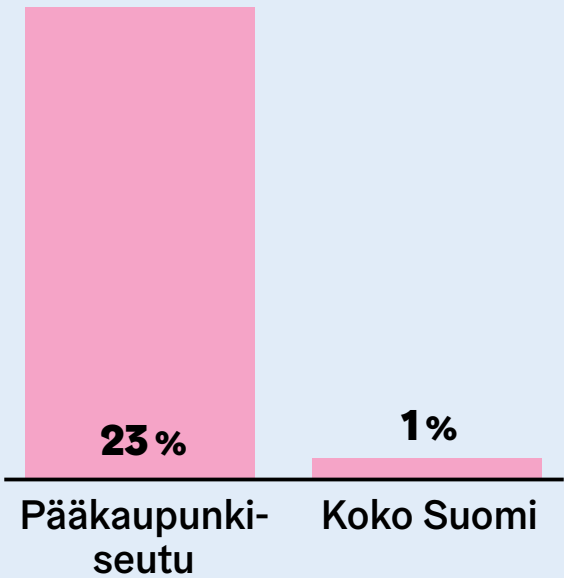
Koko maan vieraskielisistä, %

Suomen ulkomaalais-taustaisen väestön kasvusta vuosina 2012–2021, %

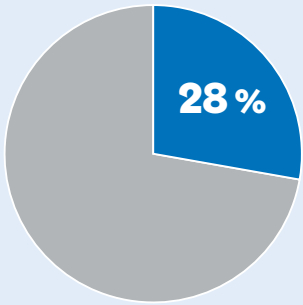

Väestönkasvun ennuste 2021–40

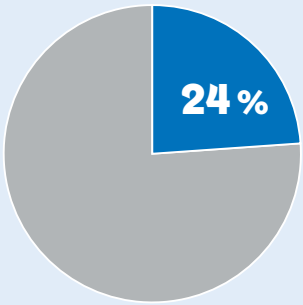

Työmarkkinat (2020)

Osuus koko maan työpaikoista, %

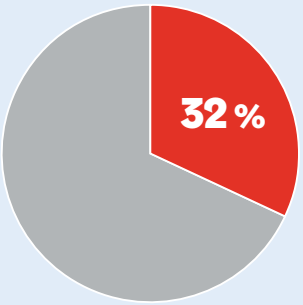

Osuus koko maan työttömistä, %

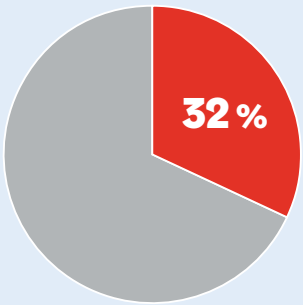

Koulutus (2020)

Osuus koko maan korkea-asteen tutkinnoista, %

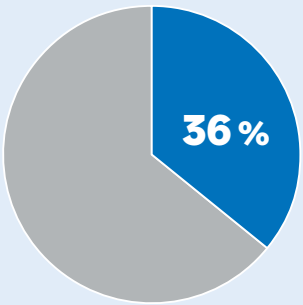

Osuus koko maan nuorista (20–29-v.), joilla ei perus-asteen jälkeistä tutkintoa, %

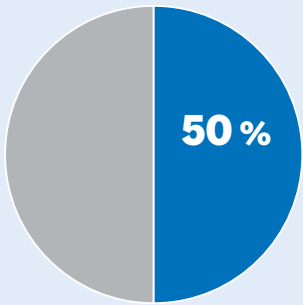

Asuminen (2020)

Osuus koko maassa valmistuneista asunnoista, %

Osuus koko maan asunnottomista, %

*Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa.

